

ŽIVOT ZA OKNY Z

Bílina integruje
nejnovější technologie
ke zlepšení života
svých občanů
Zuzana Schwarz Bařtipánová
starostka Bíliny

Digitalizace
a inovace
v Ústeckém kraji

Jak umělá inteligence
mění prevenci
kriminality

Výzvy a strategie
proti digitálním
hrozbám

Nový pohled na život

Svět **nemovitostí**
Moderní **technologie**
Bydlení na míru
Nové trendy a styl
Život v kanceláři

A man in a grey suit is holding a large, angled banner. The banner has a red top section with the word 'ŽIVOT' in large white letters, and a purple bottom section with 'ZA OKNY' in smaller white letters. The man is smiling and looking towards the camera. The background is dark and out of focus.

ŽIVOT
ZA OKNY

Milan Šlachta:
Je dobré neodmítat
příležitosti

ConVis:
systém

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

máme pro Vás připravené speciální vydání našeho magazínu, které se zaměřuje na otázky, které jsou v dnešní době středem různých diskuzí.

Naše redakce uspořádala ve spolupráci s Inovačním centrem Ústeckého kraje odbornou konferenci nazvanou "Umělá inteligence, 5G a Integrovaná bezpečnost - Budoucnost Ústeckého kraje". Tento Kulatý stůl přilákal klíčové osobnosti z oblasti bezpečnosti, inovací a IT, ale i starosty, místostarosty a vedoucí jednotlivých městských a obecních oddělení Ústeckého kraje.

Událost byla naplněna inspirujícími přednáškami od expertů z takových institucí, jako jsou společnost Metropolnet, Datové centrum Ústeckého kraje, Policie ČR, Ministerstvo vnitra, ale i specialistů na kybernetickou bezpečnost a umělou inteligenci. Starostka města Bilina, Zuzana Schwarz Bařtipánová, představila účastníkům, jak se její město vypořádalo s problematikou bezpečnosti a jaké technologie v této sféře využívá.

Jedním z bodů programu byla prezentace inovativního systému e-Reception, jeho fungování, výhody, ale i možnosti využití. Navíc měli účastníci konference při příchodu do budovy jedinečnou příležitost osobně vyzkoušet registraci a odbavení prostřednictvím tohoto systému. O dobrou náladu a pohodlí všech přítomných se postarala společnost Dallmayr Kaffee, která zajistila kávový servis.

V tomto speciálu našeho magazínu se můžete těšit na rozhovory se všemi řečníky, kteří se podělili o své pohledy na různá témata. Přejeme Vám příjemné čtení.

REDAKCE

ŽIVOT ZA OKNY: Vychází 4x ročně | Ročník IV., 2/2023 | Toto číslo vyšlo 15. 9. 2023

VYDÁVÁ: MODERN LIVING s.r.o., Fakultní 2652, 250 01 Brandýs nad Labem-Stará Boleslav, Česká republika, IČO: 086 42 729

JEDNATEL: Ing. Lucie Doležalová, mail: l.dolezalova@zivotzaokny.eu

REDAKCE: Yeva Bartkiv | redakce@zivotzaokny.eu

GRAFICKÁ ÚPRAVA: Život za okny

Autorská práva vykonává vydavatel, publikování, přetištění či šíření obsahu nebo jeho částí jakýmkoliv způsobem v českém či jiném jazyce bez předchozího písemného souhlasu vydavatele – MODERN LIVING s.r.o. – je zakázáno. Tato publikace obsahuje ilustrační obrázky a fotografie z kolekce Shutterstock a archivů. Tyto obrázky jsou chráněny copyrightem a použity v souladu s licencí.

TISK: fronte s.r.o.

DISTRIBUCE: ADLEX, spol. s r.o.

INZERCE: marketing@zivotzaokny.eu

WEBOVÉ STRÁNKY: www.zivotzaokny.eu

MK ČR E 23804

BÍLINA NA CESTĚ K CHYTRÉ URBANISTICE

Inovace, bezpečnost a kvalita života v moderním městě

Starostka města Bílina, Mgr. Zuzana Schwarz Bařtipánová, je vášnivou zastánkyní inovací směřujících k vytvoření chytrého města. Jak Bílina integruje nejnovější technologie a principy chytrého města k významnému zlepšení života svých občanů? V rozhovoru se zaměřujeme na inovativní přístupy v oblastech bezpečnosti, dopravní efektivity a využití metropolitní optické sítě a 5G konektivity. Zuzana Schwarz Bařtipánová je od roku 2015 součástí vedení města Bíliny a od roku 2018 starostkou města. Do její kompetence spadá mj. oblast bezpečnosti, dopravy a Smart City. Princip chytrého města a sdílení datových informací vidí pro budoucnost veřejné správy jako velmi důležité téma, a proto se mu v Bílině intenzivně věnuje.

Mírové náměstí v Bílině s budovou radnice

Bezpečnost a doprava jsou důležitými prioritami vašeho města. Jakými konkrétními inovativními přístupy a technologiemi se město Bílina zabývá, aby zlepšilo bezpečnost svých občanů a zajišťovalo plynulý a efektivní provoz dopravy?

Krom bezpečnosti a dopravy bych doplnila ještě energetiku a digitalizaci. Tyto priority vychází mimo jiné ze strategie Smart City Bílina schválené v roce 2019 a od té doby intenzivně realizujeme celou řadu projektů, které přispívají k naplňování stanovených rozvojových cílů, zároveň jsme letos aktualizovali akční plán, takže máme připravenou celou řadu projektových opatření i pro další dva roky.

Jako jednomu z mála měst v České republice se nám na začátku roku podařilo certifikovat zavedený systém energetického managementu v souladu s normou ČSN ISO 50001, toto opatření nám pomáhá lépe hospodařit a vyhledávat energetické úspory, což je pro nás v kontextu energetické krize naprosto zásadní téma. Provádění energetického managementu a realizace energeticky úsporných opatření může například ve školkách a školách ušetřit peníze pro nákup vybavení a pomůcek žákům. V oblasti digitalizace jsme v kategorii elektronické služby

a Smart City získali druhé místo za náš portál občana, který občanům značně zvyšuje komfort při komunikaci s úřadem. Dále jsme kompletně modernizovali geografický informační systém města, počítáme s tím, že v čase bude řada map a dat dostupná i širší veřejnosti.

Bezpečnost a doprava jsou pro nás aktuální téma, protože se nám, po úspěchu v soutěži a dvouleté účasti v projektu 5G pro 5 měst, podařilo získat prostředky z první výzvy Národního plánu obnovy, která byla zaměřena na vývoj a spuštění aplikačních řešení využívajících právě 5G konektivitu.

My jsme tuto příležitost využili k tomu, abychom usnadnili práci městské policii, modernizovali technologické vybavení i infrastrukturu bílinského kamerového systému a prohloubili bezpečnostní spolupráci s Policií České republiky a Ústeckým krajem. Celý projekt jsme úspěšně dokončili v červnu. V rámci projektu jsme například pořídili nové kamery v rizikových lokalitách, nasadili analytický systém, který pomáhá operátorům dohledového centra městské policie automaticky zachycovat a vyhodnocovat vybrané situace. Modernizovali jsme systém měření rychlosti, který přispívá ke zvýšení

dopravní bezpečnosti na hlavním tahu vedoucím skrz město – řešení vnímáme jako nástroj prevence, ale samozřejmě máme plně automatizovanou přestupkovou agendu, která generuje vedle zvýšení plynulosti dopravy a bezpečnosti silničního provozu i příjem do městského rozpočtu za překračování rychlosti na území města. V neposlední řadě tam, kde to mělo smysl, jsme pro řadu městských technologií vyměnili zastarávající mikrovlnnou konektivitu za moderní a výkonnější 5G. Z technologie pro měření rychlosti navíc sbíráme různé typy dat o průjezdech, které sdílíme například s Datovým centrem Ústeckého kraje. Připravujeme informační portál, kde by veřejnost mohla na statistické údaje z dopravy nahlížet. A když už jsme u dopravy a dat – nechali jsme si v rámci dotační podpory zpracovat studii, která řeší možné využití existujících prvků městského kamerového systému pro sběr dopravních dat z dalších částí města a případně automatickou detekci přestupků. Jedná se o hodně specifické téma, které ale pro nás, kraj i další subjekty může být výhledově velice zajímavé. Kolem a kolem, díky tomu, že jsme měli odvahu a ambici připravit širokou škálu zajímavých projektů, a navíc se nám podařilo zajistit

↑ **Nové dohledové centrum Městské policie Bílina** – prostor pro operátorku MKDS a operačního pracovníka/strážníka MP

↑ **Schéma bezpečnostní datové sítě Bílina** (propojení kamer, tělových kamer strážníků, kamer ve vozidlech MP a radarů pro měření rychlosti s operačním střediskem MP a datovým centrem města Bílina)

externí financování, tak se nám podařilo modernizovat celou řadu technologických systémů, zvýšit kvalitu služeb a posílit kapacity týkající se prevence kriminality, dopravní bezpečnosti a úrovně digitalizace. Některých z nich si možná naši občané nemusí ani všimnout, ale významnou měrou přispívají k celkovému dlouhodobému rozvoji města a pomáhají na důležitých místech.

Zaregistrovali jsme, že město pracuje na rozvoji metropolitní optické sítě a dalším využití 5G konektivity. Jaké jsou hlavní výhody těchto technologií pro občany města? Jak budou tyto projekty potenciálně promítnuty do kvality života a atraktivity Bíliny pro návštěvníky?

Jedná se o stejnou situaci jako jsem už zmiňovala. Máme řadu dalších projektů, které cílí na občany i návštěvníky, případně se jedná o aktivity, jejichž výsledky jsou přímo viditelné a hmatatelné v každodenním provozu města. Co se týká dat, datové infrastruktury a konektivity, jedná se o dlouhodobé a strategicky významné oblasti, které podporují, případně jsou nutnou podmínkou pro další rozvoj města, zvyšování kvality služeb a implementaci nástrojů majících vliv na kvalitu života a atraktivitu města.

Setkáváme se s tím, že tyto oblasti mohou být podceňovány nebo přehlíženy právě proto, že se hůře obhajují či vysvětlují vůči občanům jako voličům, například ve srovnání s jinými investičními akcemi, jejichž výsledky lze vidět hned a které jsou snadno uchopitelné, tedy vnímány pozitivně. V Bílině však tuto chybu dělat nechceme a je pro nás důležité přemýšlet dopředu a budovat pevné základy pro další dlouhodobý růst města.

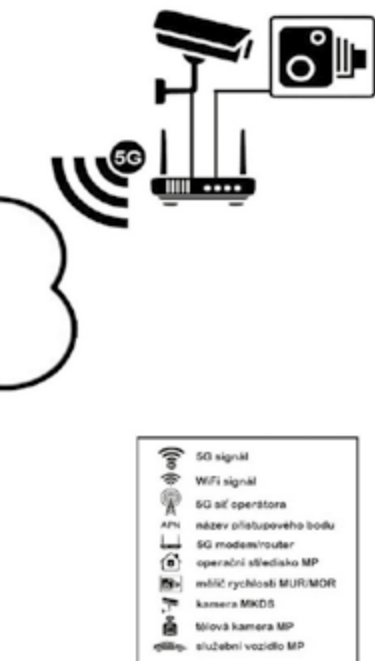
Otázka rozvoje metropolitní optické sítě je stále otevřená a podléhá dalšímu jednání vedení města. V rámci projektu podporovaného z prostředků Národního plánu obnovy jsme nechali zpracovat návrh koncepce rozvoje datové a komunikační infrastruktury pro potřeby městského úřadu a příspěvkových organizací města. Tento dokument řeší možnosti rozvoje městské infrastruktury nejen v podobě optických kabelů, ale i bezdrátových řešení včetně 5G.

Vnímáme, že téma neveřejné datové infrastruktury neustále roste na významu a může mít dopad na efektivitu provozu celého IT prostředí města a rovněž na kvalitu služeb poskytovaných občanům ze strany městského úřadu. Zároveň

úzce souvisí s problematikou kybernetické bezpečnosti a zabezpečení osobních údajů, což jsou pro nás také významná témata.

Inspirovali jsme se v Ústí nad Labem, v Chebu nebo v Karlových Varech, kde vlastní síť postupně budují a neustále rozvíjí. Navíc jednáme v souladu se strategickými prioritami digitalizace Evropské unie i České republiky a reagujeme na připravované dotační nástroje cílící na podporu těchto aktivit. Veřejné sítě, respektive datové služby občanům a podnikatelskému sektoru, ponecháváme v režii komerčních poskytovatelů, se kterými samozřejmě také komunikujeme a spolupracujeme, aby se celková kvalita těchto služeb zvyšovala na celém území Bíliny. To stejné platí i pro rozvoj veřejných 5G sítí, které jsou plně v kompetenci mobilních operátorů.

Naše aktivity ale samozřejmě mají a budou promítnuty do kvality života obyvatel i návštěvníků města. Aplikační řešení s podporou 5G, například využití 5G v kamerovém systému, umožňuje instalovat kamery i tam, kde to dříve nebylo možné. Zvyšuje se tím jak efekt kamerového systému jako nástroje prevence kriminality, tak zlepšuje kapacity

↑
Statistika o počtu projíždějících automobilů na 5 kamerových bodech ve městě a jejich publikace prostřednictvím Datového centra Ústeckého kraje v platformě PORTABO

městské i státní policie sledovat a zaznamenávat dění ve městě. Zvažovaná automatická detekce dopravních přestupků může zvýšit bezpečnost silničního provozu i zamezit nepříjemným situacím, například nevhodnému parkování. Případná výstavba optické sítě zase může mít pozitivní vliv na kvalitu služeb našich příspěvkových organizací města v oblasti kultury, vzdělávání či zdravotní a sociální péče.

Město Bílina zvažuje implementovat do praxe datovou platformu PORTABO. Mohla byste nám poskytnout příklady konkrétních projektů nebo iniciativ, které by díky této platformě úspěšně realizovány a které by přinesly výhody pro místní občany města?

Zatím v této oblasti nemáme stanovenou konkrétní strategii či harmonogram. Naše oddělení informatiky aktivně komunikuje a spolupracuje s Datovým centrem Ústeckého kraje (DCÚK), do jehož gesce PORTABO spadá. Historicky jsme společně dokončili spolupráci na využití dat z environmentálních senzorů, které zaznamenávají zejména kvalitu ovzduší ve městě. Nyní řešíme sadu dalších pilotních realizací zahrnující již zmiňovanou vizuální prezentaci statistických dat o průjezdech vozi-

del získávaných ze systému měření rychlosti. Tato data kromě počítání vozidel zahrnují například informace o zemi registrace vozidla, kategorizaci průjezdů dle typu, respektive velikosti, informace o průměrných rychlostech, počtu překročení povolené rychlosti v čase a podobně. Do této aktivity nově spadají i předávání dat z dalších radarů umístěných na území města.

Do aktualizovaného akčního plánu strategie Smart City Bílina jsme si zařadili postupné prohlubování spolupráce s DCÚK, posilování kapacit města pro práci s daty, optimalizaci ICT služeb města a městských organizací, zvyšování kybernetické bezpečnosti města a jeho organizací i rozvoj národní i mezinárodní spolupráce v oblasti Smart City. Datové centrum Ústeckého kraje dlouhodobě odvádí velký kus kvalitní práce a pomáhá nám suplovat personální zdroje i odborné kapacity, které Bílina v rámci svého rozvoje potřebuje, ale nemá k dispozici. Plánujeme tedy navázat na naše úspěšné projekty i praktické zkušenosti a chceme být proaktivním partnerem nejen datovému centru, ale i dalším městům a kraji. Datová platforma PORTABO je součástí širokého portfolia nástrojů, které

nám v našich aktivitách pomáhá. V jakém rozsahu ji budeme využívat ukáže čas.

Pokud se posunu ještě o úroveň výše, než je PORTABO a DCÚK, rozhodně stojí za zmínku Bezpečnostní a datový koridor Ústeckého kraje, kde je Bílina spolu s Ústeckým krajem a Ústím nad Labem signatářem memoranda o spolupráci, jehož předmětem je právě prohlubování spolupráce v oblasti bezpečnosti nebo například sdílení dat a dalších zdrojů. Uvědomujeme si, že řadu problémů, se kterými se naše město potýká, nelze řešit individuálně a snažíme se proto navazovat strategická partnerství, která nám na naší cestě pomůžou.

Jedním z řešených projektů je například využití městského kamerového dohlížečského systému pro dopravní analýzy. Jaké informace a poznatky tato analýza přináší a jak jsou využívány pro plánování a zlepšování dopravy ve městě?

Zde je nutné uvést, že jsme úplně na začátku, možná ještě před začátkem samotným. Částečně už máme relevantní řešení v provozu, systém měření úsekové rychlosti doplněný o přehledové kamery nám poskytuje data vhodná k analýze, stejně tak starší radary pro měření rychlosti. —

↑
Pohled na město Bílina z Bořné

V rámci projektu podporovaného Národním plánem obnovy jsme si ale navíc nechali zpracovat studii proveditelnosti věnující se možnostem dalšího rozvoje bílinského kamerového systému jako zdroje dopravních dat a nástroje dopravní analýzy.

Ze studie vyplynulo, že se jedná o poměrně technicky náročnou oblast, která by vyžadovala velké množství dalších investic, neboť požadavky na kamery využívané pro dopravní analýzu jsou odlišné od toho, než když se zaměřujete na sledování veřejného prostoru pro účely prevence kriminality.

Výsledky studie nabízí různé scénáře a lokality rozvoje s konkrétními doporučeními způsobu a účelu sběru dat. Vzhledem k investiční náročnosti a potenciálním přínosům to však zatím pro město není prioritou. Benefity takového řešení pro město jsou sice jednoznačné, ale aktuálně čelíme řadě limitací, které snižují případnou návratnost takové investice.

Musíme si totiž přiznat naprosto zásadní věc – zajištění technologie a infrastruktury pro sběr dopravních dat je ta méně složitá část celého záměru. Chybí odborné personální kapacity pro samotnou práci s těmito daty. Nejen v Bílině. Jedná se obecně o problém kvalifikované pracovní síly na trhu v soukromém sektoru. Pro město naší velikosti je

navíc také naprosto nemyslitelné, že bychom dokázali datového specialistu zaplatit.

Bezpečnost je jednou z priorit města Bílina. Můžete nám přiblížit, jaké konkrétní kroky a opatření byly přijaty k zajištění bezpečnosti občanů? Jaké jsou výsledky těchto opatření a jak občané vnímají změny ve svém každodenním životě?

Pracujeme v souladu s koncepcí prevence kriminality města. Vybudovali jsme zcela novou služebnu Městské policie Bílina s moderním dohledovým centrem. Kamerový systém má po poslední rozvojové etapě přes sedmdesát kamer, kamery jsme instalovali cíleně na základě výsledků bezpečnostní analýzy i preferencí Městské policie Bílina a Policie České republiky.

Zhruba na dvou desítkách kamer je aktivně provozován systém pokročilé analýzy obrazu pro automatickou detekci přednastavených situací. Kamery vybavené analytikou i typ monitorovaných situací můžeme měnit dle aktuálních potřeb. Modernizovali jsme tělové kamery, které přispívají k zajištění bezpečnosti strážníků i dalších účastníků zásahu a slouží i jako důležitý důkazní materiál. Vozidla městské policie jsme vybavili 5G modemem, který umožňuje živé připojení, tedy přenos obrazu a zvuku v reálném čase z tělových kamer i kamer ve vo-

zidlech do dohledového centra a poskytuje tak operátorům lepší situační přehled a možnost flexibilně a rychle řešit aktuální situaci v terénu.

Testujeme také zvukové senzory umožňující automatickou detekci rizikových zvukových vzorců typu volání o pomoc, zvýšené hlučnosti, tříštění skla či výstřelů. Zpracování zvuku probíhá přímo v senzoru, nepřenáší se žádné nahrávky a nedochází tak k narušení soukromí. Testujeme tyto technologie zejména v lokalitách s častým výskytem narušování veřejného pořádku. Dále jsme zapojili několik kamer také do celostátní webové služby automatické kontroly vozidel, které na základě čtení registrační značky provádí lustraci v databázi hledaných vozidel.

Dále realizujeme standardní měkká opatření, jako je využití asistentů prevence kriminality, prevence a boj proti drogové kriminalitě, dluhové poradenství, terénní monitoring v problémových lokalitách, dohled v rámci městské hromadné dopravy, zlepšení informovanosti o systému prevence, zapojení veřejnosti, program Pod ochranou města a řadu dalších.

Za zmínku rozhodně stojí i spuštění specializovaného webu Bezpečná Bílina na <https://www.bezpecnabílina.cz/> kde jsou veškeré informace o našich aktivitách v oblasti bezpečnosti dostupné na jednom místě. ■

PŘEMĚNA ÚSTECKÉHO KRAJE

Cesta k digitalizaci a inovacím v podnikání s ICUK

Ing. Pavel Popluhar, Key Account Manager společnosti ICUK (Inovační centrum Ústeckého kraje) nás zavede do světa moderních programů a strategií. Dozvíte se o programu PLATINN, jehož cílem je poskytnout firmám individuální vedení a podporu ale také o tom, jak se Ústecký kraj transformuje na inovativní centrum a o výzvách a příležitostech, které tato cesta přináší.

Jaké konkrétní programy a iniciativy ICUK nabízí firmám a jednotlivcům v kraji, aby podpořily jejich růst a rozvoj v oblasti podnikání, inovací a digitalizace?

Takových aktivit máme na Inovačním centru mnoho. Od podnikatelského inkubátoru, který je především pro začínající podnikatele, po Platinn, který využívají již zavedené malé a střední podniky k mentorování např. jejich managementu v určité oblasti. Nedávno jsme také otevřeli SPoint – poradenské místo pro oblast sociálního podnikání. U těchto služeb ovšem nekončíme. Následně nabízíme

také programy, jako je Digital Innovation Hub - kde řešíme ale i dílčí projekty na téma digitalizace - Digit-me, GREENE 4.0 a EDIH ČVUT.

Nemalou naší aktivitou jsou vzdělávací akce / konference / webináře / workshopy, které pořádáme pro firmy z našeho kraje na různá témata – od zmíněné digitalizace až po propagaci samotných inovací např. soutěží Inovativní firma Ústeckého kraje.

Zkrátka těch aktivit je mnoho a věřím, že si dokáže vybrat každá firma, která ví jakým směrem chce jít a myslí to vážně.

Program PLATINN nabízí individuální vedení a podporu pro firmy s důrazem na realizaci změn vedoucích k růstu. Můžete nám přiblížit, jaké jsou hlavní benefity tohoto programu a jakou roli hraje švýcarské know-how ve vašem přístupu k podnikatelskému rozvoji? Největší benefit, který slyšíme od absolventů tohoto programu je ten, že se do jejich firmy podívá někdo zvenčí. Zní to možná zvláště, ale není úplně jednoduché vidět určitý problém ve firmě či samotné procesy objektivně tj. bez „provozní slepoty“. Ty klapky na očích samotných podnikatelů jsou časté a pochopitelné. A potom přijde expert na danou problematiku do firmy, nezasazený optikou samotného zakladatele, a přichází s novými návrhy, směry, vizemi a řešeními problému. Skvělé na tomto programu je, že si firma sama vybere experta na problematiku, která ji aktuálně nejvíce brzdí v růstu. Zpravidla expert již

takový problém řešil u své či jiné firmy, a tak najdou společně cestu k rychlému vyřešení. Navíc ICUK první fázi programu platí, takže je zde taková doba hájení pro experta a firmu, zdali si také osobnostně sednou, což je pro samotný průběh mentoringu podstatné.

Jedním z cílů ICUK je přeměnit Ústecký kraj v inovativní centrum podnikání a digitalizace. Jaké jsou hlavní výzvy a příležitosti při dosahování tohoto cíle a jaký je váš přístup k podpoře a rozvoji inovativního podnikání v regionu?

Hlavní výzvou je dle mě změnit naše nastavení v hlavě. A tím myslím nás všech, kteří v tomto kraji děláme nějaké aktivity. Jsme kreativní kraj s bohatou a dlouhou průmyslovou (a inovační) historií. Průmyslová minulost má pochopitelně svá negativa, ale v té tradici je obrovská příležitost. My k tomu máme připravené programy, služby, události, vyhledáváme úspěšné know-how

ve světě a opírám se o robustní síť spolupracujících expertů. Ale to jsou ve své podstatě pouhé nástroje. Potřebné nástroje, které celou tu změnu dokážou urychlit. Ale bez změny přístupu se tak nestane.

Společné pracovní prostory a networkingové události jsou součástí nabídky služeb ICUK. Jakou roli hraje spolupráce a networking mezi podnikateli a jaké jsou konkrétní příklady úspěšných projektů či spoluprací, které byly díky těmto aktivitám uskutečněny?

Jednoduše řečeno: obrovskou. Osobně si myslím, že samotné setkávání se nad určitým tématem a networking je jednou z nejvíce podceňovanou aktivitou. Hraní si na vlastním písečku vaše problémy nevyřeší. Sdílení, nacházení inspirace od ostatních a příklady hodné praxe, to je něco, co na ICUK nepodceňujeme.

Už se nám několikrát stalo, že se na naší události seznámila firma s investorem. Nebo výzkumná organizace s firmou, která zrovna řeší inovaci, se kterou ji výzkumná organizace dokázala pomoci. Těch příběhů je řada a jsou to taková obyčejná setkání s neobyčejným koncem.

ICUK nabízí podporu v režimu de minimis. Mohli byste nám vysvětlit, jaké jsou možnosti financování a jakou roli hraje tato forma podpory pro místní podnikatele a jejich rozvoj ve Ústeckém kraji?

Podpora v režimu de minimis zvyšuje transparentnost podpory firem. Z hlediska finančních nástrojů mají začínající firmy možnost získat podporu od kraje (Podpora začínajících podnikatelů ÚK). Na podzim letošního roku se na krajské úrovni chystají tzv. podnikatelské vouchery z Operačního programu Spravedlivá transformace, konkrétně na podporu digitalizace firem, na rozvoj podnikání a na inovace. Inovační centrum Ústeckého kraje také vytváří příležitosti pro setkávání začínajících firem z našeho inkubátoru a potenciálních investorů. Zároveň pro různé investiční fondy vytipováváme zajímavé startupy z regionu a fungujeme jako zprostředkovatel. ■

SMĚREM K CHYTRÉ
BUDOUCNOSTI

Technologie a vize primátora Ústí nad Labem

Moderní města stále více využívají technologie ke zlepšení života svých obyvatel. PhDr. Ing. Petr Nedvědický, primátor Ústí nad Labem, nás provede labyrintem inovací, které město přijímá, od výstavby datových sítí po kybernetickou bezpečnost a rozvoj 5G. Tento rozhovor odhaluje, jak Ústí nad Labem přebírá vedení v transformaci na chytré město a jaké výzvy a příležitosti to přináší pro jeho obyvatele.

Jaký je hlavní přínos výstavby datových sítí a kamerových systémů ve městě a jak přispívají k zajištění kybernetické bezpečnosti a efektivnímu řízení městských operací?

Město Ústí nad Labem v sobě integruje různé městské technologie a centrálně je neustále rozvíjí. Datová městská síť v délce přes 50 km přispívá k rychlé komunikaci. Kamerový systém s cca 200 kamerami napomáhá bezpečnosti v ulicích. Inovace pro kyberbezpečnost a školení uživatelů podporují bezpečný datový provoz města. Centralizace umožňuje jednotnou správu. Celkově městské technologie dnes vytváří pevný, odolný ICT ekosystém.

Můžete nám přiblížit proces výstavby neveřejných sítí a kamerových systémů? Jaké jsou hlavní výzvy a časové rámce spojené s tímto procesem?

Již několik posledních let Ústí nad Labem jak z vlastních prostředků, tak s podporou MVČR nebo dotačních prostředků IROP integruje městský kamerový systém na městskou optickou síť, pokud to technologie a finance dovolí. Odvrácenou stranou jsou dlouhé lhůty pro veřejnoprávní projednání umístění optiky a elektro přípojek včetně nároků na smluvní vypořádání pozemků. To lze maximálně →

zkrátit dnes již fungující efektivní spolupráci mezi odbory města, Metropolnetem a Dopravním podnikem města.

Jaké jsou možnosti financování výstavby neveřejných sítí a kamerových systémů? Jaké jsou případné dotační zdroje a jaký je vztah společnosti Metropolnet k veřejným institucím v tomto ohledu?

Jsou v zásadě 3 zdroje financování. První možností jsou vlastní zdroje určené pro městskou policii a správu městského kamerového systému. Další možností financování je fond Prevence kriminality MV ČR, z něhož město několikrát úspěšně realizovalo. A nakonec i další externí možnosti financování, jako nyní úspěšný dotační projekt Neveřejné sítě 5G integrující v sobě několik městských technologií. Metropolnet spravuje městské technologie a zastupuje město v oblasti ICT.

Jaké jsou hlavní výhody a využití optických sítí a 5G konektivity ve městě? Jaký je plán na jejich rozvoj a pokrytí městských lokalit?

Výhodou ústecké městské optické sítě je rychlost přenosu dat. Výhodou dokončeného ústeckého projektu Neveřejná síť 5G je flexibilita mobilního signálu. 5G je nejnovější bezdrátová telekomunikační síťová technologie, která umožňuje rychlejší přenos dat s nižším zpožděním. Zlepšuje například efektivitu komunikace mezi kamerovými systémy a městskou policií. Implementace systému posílí schopnost městské policie udržovat bezpečnost v ulicích města a zajistit ochranu občanů. V Ústí nad Labem bylo identifikováno okolo 20 míst vhodných pro instalaci nových bezpečnostních kamer, které budou propojeny pomocí 5G sítě.

Jaké jsou předpoklady a potřebné kroky pro elektronickou evidenci sítí a implementaci GIS mapových podkladů? Jaký je hlavní přínos této evidenční a analytické technologie pro efektivní správu a údržbu městských infrastruktur?

Elektronická evidence ústecké sítě již byla úspěšně dokončena. Předpokladem byla důkladná pasportizace existujících sítí a zanesení existujících dat o sítích elektronické komunikace a jejich vzájemné propojení. Je to každodenní proces zejména u subjektů 3 stran, které při projektování vyžadují vyjádření k existenci sítí elektronické komunikace. To vše ústecký správce technologií efektivně integroval. Dalším krokem bude těsná koordinace s výstavbou operátorských investorů, kteří budují svoje FTTH sítě pro služby svým zákazníkům i na území města Ústí nad Labem. ■

DATOVÁ REVOLUCE V ÚSTECKÉM
KRAJI

Jak analýzy formují budoucnost komunit

úk Datové centrum
Ústeckého kraje

V hlubinách dat leží klíč k chápání a řešení komplexních problémů naší doby. Tomáš Kejzlar, ředitel Datového centra Ústeckého kraje, nás zavádí do fascinujícího světa datové analýzy a jejího dopadu na oblasti jako je klima, zdraví a infrastruktura. V rozhovoru odhaluje, jak datové centrum využívá pokročilé technologie pro tvorbu efektivních strategií a zdůrazňuje zásadní význam ochrany dat a soukromí občanů.

Jaký vliv má propojení a analýza dat na řešení problémů v oblasti klimatu? Můžete nám poskytnout nějaké konkrétní příklady úspěchů, které byly dosaženy díky tomuto přístupu?

Dáváte mi nejtěžší otázku hned na úvod. Nejsm odborník na klima. Obecně míra vlivu propojování dat a z nich prováděných analýz bude podle mne vždy dána tím, jaká bude naše ochota taková fakta akceptovat. Co se týká klimatu, jsem přesvědčený, že podkladů pro nutnost zásadní změny našeho chování je už nyní

dost. Řešení klimatických problémů není otázkou datových analýz, ale naší ochoty slevit ze svých standardů a začít se chovat k planetě tak, aby na ní mohly zdravě žít i další generace.

Datová analýza se stává klíčovým nástrojem v oblasti rozhodování. Jakým způsobem Datové centrum Ústeckého kraje přispívá k lepšímu porozumění komplexním problémům a pomáhá při tvorbě strategií?

Vedení Ústeckého kraje si před časem uvědomilo, že pro správné

rozhodování je nutné mít bohatou datovou základnu. Prostřednictvím krajské datové platformy PORTABO jsme tak začali vytvářet takzvanou „datovou paměť kraje“. Ta má být jistou protiváhou empirických zkušeností lidí. Lidé v klíčových rozhodovacích pozicích se mění, odborníci přicházejí a odcházejí, ale data vám při vhodném přístupu zůstávají a v nich jsou uloženy cenné informace.

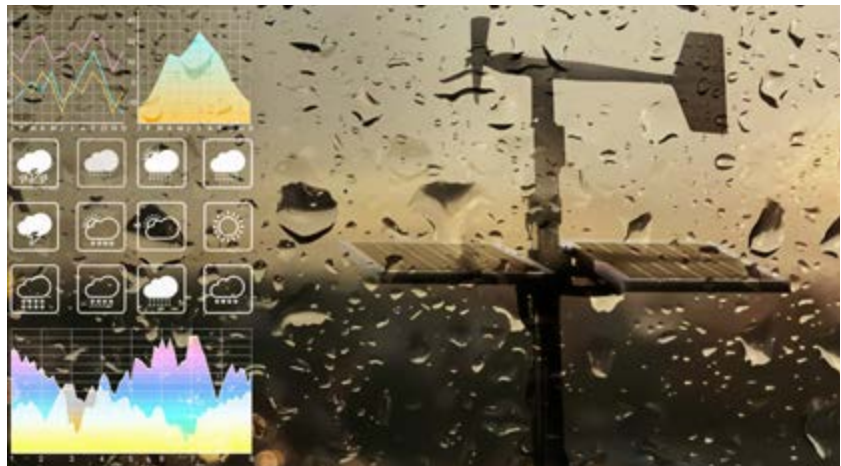
My jsme aktuálně ve fázi, kdy začínáme ukládat data z různých oblastí

a čas na složitější analýzy teprve přijde. Již nyní jsme ale schopni aktuální živá data různě vyhodnocovat a interpretovat a poskytovat nástroje pro monitoring různých jevů. Příkladem může být krajský protipovodňový systém, sledování kvality ovzduší nebo velmi populární aplikace Virtuální odjezdové tabule.

S rostoucí digitalizací a množstvím dostupných dat se bezpečnost stává stále důležitějším tématem. Jaké opatření datové centrum Ústeckého kraje přijímá, aby zajistilo ochranu dat a soukromí občanů při analýze a využívání dat?

Kyberbezpečnost a ochrana osobních údajů jsou pro nás samozřejmě zcela klíčová témata. Veškeré fáze práce s daty stejně jako vývoj našich aplikací se snažíme řešit na základě principu „Security by Default“, což znamená, že veškerá komunikace probíhá šifrovaně. Přístupy k datům i našim službám jsou monitorované a zaměřujeme se na to, aby námi používané technologie byly prověřené. Máme pro tyto účely v týmu specialistu, které se oblasti kyberbezpečnosti věnuje a zřídili jsme i funkci externího nezávislého manažera kybernetické bezpečnosti, který má pro změnu na starosti auditovat naše postupy, aby byly v souladu se základními principy kyberbezpečnosti. Hodně nám také pomáhá, že celou datovou platformu budujeme prostřednictvím softwaru s otevřeným zdrojovým kódem. Stejně zodpovědně přistupujeme i k ochraně osobních údajů. Tím nejjednodušším principem pro nás je vyhnout se zpracovávání osobních údajů, pokud to není nutné a to se nám zatím úspěšně daří. Jsme si však vědomi, že v budoucnu může nastat situace, kdy se práci s těmito údaji nevyhneme a pro tyto účely má kraj zřízenou pozici pověřence na ochranu osobních údajů.

Spolupráce mezi sektory je klíčová pro úspěšnou integraci dat a dosažení komplexních výsledků. Jaké jsou příklady spolupráce Datového centra Ústeckého kraje s dalšími organizacemi a subjekty a jaké přínosy tato spolupráce přináší pro krajskou i celo-systémovou úroveň? Od samého začátku byla naše dato-

vá platforma myšlena jako prostor spolupráce mnoha subjektů. Prvním krokem vlastně bylo uzavření memoranda mezi krajem, dvěma univerzitami a několika městy ohledně spolupráce na datové platformě. Vedle otevřenosti a nezávislosti je pro nás spolupráce, tedy sdílení znalostí, zkušeností, lidí i technologií jedním ze tří klíčových principů, které jsme si stanovili. Tuto spolupráci neustále prohlubujeme. Realizujeme pilotní projekty s městy v Ústeckém kraji, využíváme odborníky z našich vysokých škol, s několika krajskými organizacemi realizujeme významný strategický projekt Transformační centrum Ústeckého kraje a v neposlední řadě se snažíme zapojit do naší práce studenty středních škol na celém území Ústeckého kraje. Mimo hranice kraje máme velmi úzkou spolupráci s kolegy ze spo-

lečnosti Operátor ICT, od kterých čerpáme cenné zkušenosti a přebíráme některé aplikace do naší datové platformy.

Významným aspektem analýzy dat je schopnost předpovídat budoucí trendy a události. Jakým způsobem datové centrum Ústeckého kraje využívá pokročilé techniky, jako je umělá inteligence a strojové učení, pro predikci v oblastech zdraví a infrastruktury?

Strojové učení jsme již do některých našich pilotních projektů zapojili. Používáme například neuronovou síť pro rozpoznávání objektů v oblasti dopravy. Stejně tak sledujeme rychlý vývoj umělé inteligence a průběžně zkoušíme její využití pro tvorbu rutinních částí kódu aplikací. Zdá se, že do budoucna půjde o významný nástroj, který nám uvolní kapacity pro jiné činnosti. ■

KULATÝ STŮL Budoucnost Ústeckého kraje

←
Moderace Kulatého stolu se ujal Milan Špaček,
jednatel Security Consultancy Agency, který
má třicetiletou praxi v oblasti fyzické, technické
a kybernetické bezpečnosti

↓
Účastníci akce se registrovali
prostřednictvím elektronické recepční
od společnosti Innovis

↓
Pavel Kuka, Idea Manager poradenské skupiny
Gatum Group vystoupil s přednáškou na téma
Vize, bezpečnost a inovace ve světě Smart City

←
Přednášející
Zleva: Michal Hrabánek, Adolf Polák, Zuzana Schwarz Bařtipánová, Kateřina Kulíšková, Tomáš Kejzlar, Pavel Kuka, Lukáš Svoboda a za pultem Lucie Doležalová, jednatelka Modern Living, vydavatele magazínu Život za okny

→
Kulatého stolu se zúčastnili starostové, místostarostové a vedoucí jednotlivých městských a obecních oddělení Ústeckého kraje

↓
Projekt Smart City Bílina představila starostka města Zuzana Schwarz Bařtipánová

↑
Kateřina Kulíšková, Business Development Coordinator společnosti Innovis hovořila o možnostech a využití inovativního zařízení e-Reception pro automatizaci vstupu do budov

MĚSTA BUDOUCNOSTI

Vize, bezpečnost a inovace ve světě Smart City

Technologie a strategické myšlení mohou města transformovat v chytrá a odolná centra. Ve vyprávění Pavla Kuky, Idea Managera poradenské skupiny Gatum Group se dozvíte, jak nové inovace např. pokročilé kamerové systémy a nástroje pro monitorování dopravy, přispívají k bezpečnějším a efektivnějším urbanismu. Přečtěte si, jaký význam má integrovaný přístup k městské odolnosti a jak se Ústecký kraj stává lídrem v oblasti Smart City inovací díky spolupráci s Gatum Group.

Jaké jsou hlavní výhody implementace prvků smart city, jako je inovace kamerových systémů a využití analytických nástrojů pro monitoring dopravy? Jaké jsou očekávané přínosy pro města, jejich obyvatele, případně pro soukromý sektor?

Smart City je komplexní téma, kde jsou kamery pouze špičkou ledovce. V Gatum se zaměřujeme nejen na bezpečnost, ale taky na energetiku, digitální transformaci či podporu spolupráce a komunikace. Samotné označení Smart už začíná dosluhovat, kdysi inovativní smart principy, nástroje a technologie se stávají standardní, možná i neodmyslitelnou součástí rozvoje měst, protože ta města jsou nucena neustále reagovat na různé lokální i globální společenské změny. Všichni vnímáme, že se toho děje moc a děje se to čím dál rychleji.

Mnohem raději proto místo chytrosti pracujeme s pojmy odolnosti, adaptace a udržitelnosti, které se dotýkají celé společnosti, nejen měst jako takových, a které pomáhají jak v každodenním provozu, tak při řešení krizových situací. Z pohledu přínosů se standardně řeší zvyšování úrovně poskytovaných služeb s přesahem na kvalitu života obyvatel, rozvoj lokálního ekonomického prostředí, podporu inovací a podobně. To je takový evergreen a je to v pořádku. Pro nás ale významnou oblast představuje právě ta odolnost a adaptabilita, rozvíjíme proto kapacity měst i soukromých organizací vyrovnávat se se změnami, například včas rozpoznat a reagovat na hrozby, ať už je to energetická krize, klimatická změna či kybernetické útoky. Snažíme se

být průvodci neustále se měnícím světem.

Můžete nám poskytnout příklady konkrétních analytických nástrojů, které se používají v rámci rozvoje městských kamerových systémů? Jakým způsobem tyto nástroje zvyšují bezpečnost měst a obcí?

Analytické nástroje, pokud jsou dobře nastaveny a vhodně integrovány do procesů města, zvyšují bezpečnost tím, že umožňují identifikovat potenciální hrozby ve veřejném prostoru automaticky, což umožňuje lépe reagovat na krizové situace, rychleji zasáhnout při incidentech a předcházet trestné činnosti nebo nebezpečným situacím. V kontextu městských kamerových systémů se standardně bavíme o systémech rozpoznávání obrazu či zvuku, které mohou zahrnovat nástroje pro detekci vozidel, registračních značek, vzorců chování, narušení nastavených zón a podobně. Tyto nástroje lze vzájemně kombinovat tak, aby pokryly konkrétní bezpečnostní scénáře dle potřeb města.

V té zvukové části jsou na trhu dostupné i kvalitní české technologie, které umožňují rozpoznání lidského křiku, výstřelů či tříštění skla. Zvukové senzory lze využít tam, kam je složité či nevhodné umístit kamery.

Pro města je dnes důležité, aby přestala vnímat kamerové systémy pouze jako nástroje prevence kriminality, ale začala využívat jejich potenciál jako zdroje cenných dat o veřejném prostoru. Naší úlohou je mimo jiné právě hledání synergií napříč různými řešeními a využívání tradičních nástrojů novými způsoby.

V posledních měsících se rozšiřují zejména nástroje dopravní analýzy. Kamery díky tomuto typu řešení mohou detekovat dopravní přestupky, sbírat statistická data o průjezdech či hlídat obsazenost parkovacích míst. Tato data se v současné době získávají nárazově s využitím specializovaných dopravních průzkumů na objednávku. Využití analytických nástrojů umožňuje městům mít vlastní zdroj stále aktuálních informací.

Jaký je význam integrovaného přístupu k bezpečnosti a odolnosti organizací a měst? Jak Gatum Group podporuje města při posilování tohoto přístupu?

Integrovaný přístup je z našeho pohledu zásadní v jakékoliv oblasti, představuje pochopení propojenosti a závislosti všech vrstev, od infrastruktury, přes senzory a integrační platformy, až po aplikační vrstvu. Je to schopnost zorientovat se v provázanostech napříč různými vertikálami provozu a zohlednění širších souvislostí.

Bezpečnost a odolnost města touto perspektivou nejsou pouze kamery a prevence kriminality, ale energetická bezpečnost a soběstačnost, fyzické zabezpečení infrastruktury, kybernetická bezpečnost, efektivní práce s daty, nastavování standardů, zohlednění compatibility, zajištění dlouhodobé udržitelnosti technologií a podobně.

Znamená to plánování, implementaci a provoz synergických řešení v kontrastu s ostrovním přístupem, který může klást mnohem vyšší nároky na zdroje, nebo úplně limitovat možnosti dalšího rozvoje. Integrovaný přístup aktivně cílí na nastavení organizace a procesů tak, aby rozvoj města, infrastruktury a technologií probíhal ekonomicky, efektivně a udržitelně.

Díky našemu týmu dokážeme nabídnout ucelené portfolio služeb dle konkrétních potřeb klienta. Od zpracování strategických a koncepčních dokumentů, přes dílčí analýzy, nastavení parametrů pro výběr vhodného řešení, facilitaci komunikace a koordinaci projektových aktivit, až po podporu při implementaci včetně vyhledání a zajištění financování. Naše partnery podporujeme ve zlepšování procesů, nastavování provozních modelů i při přípravě nových služeb.

Můžete nám podrobněji vysvětlit, jakým způsobem je plánován Bezpečnostní a datový koridor Ústeckého kraje? Jaké jsou hlavní cíle tohoto projektu a jaké konkrétní kroky jsou připravovány pro jeho realizaci?

Myšlenka bezpečnostního koridoru vznikla ve spolupráci měst Bílina a Ústí nad Labem v rámci projektu 5G pro 5 měst a získala si pozornost

Ústeckého kraje, který nad nápadem přebíral záštitu. Zástupci samospráv si dlouhodobě uvědomovali, že bezpečnost a pocit bezpečí má přímý vliv na kvalitu života a že to téma nejde řešit izolovaně, ale že je nutné ho uchopit v rámci širšího regionu. Zástupci všech tří samospráv proto v roce 2022 uzavřeli memorandum, které cílí na datové, procesní a infrastrukturní propojení široké škály subjektů v kraji a na rozvoj regionálního bezpečnostního situačního managementu. To může zahrnovat aktivity typu podpory rozvoje vysokorychlostní datové infrastruktury, proaktivní sdílení informací, přípravu společných pilotních, výzkumných i strategických projektů, sdílení lidských zdrojů a odborných kapacit. Koncept bezpečnostních koridorů představuje platformu pro tuto spolupráci, propojuje samosprávy, organizační složky státu a umož-

ňuje zapojení bezpečnostní komunity, technologických společností i výzkumných organizací. Prakticky se jedná o kombinaci virtuálního a fyzického prostoru. Koridor zahrnuje jak digitální ekosystém aplikací, informačních systémů a zdrojů dat, tak fyzické trasy mezi zájmovými body včetně infrastruktury a technologického vybavení na těchto trasách, jako jsou sítě elektronických komunikací, kamerové systémy a další senzory.

Realizačně je celý koncept na svém počátku, ale už vznikly první prováděcí analýzy, na kterých jsme měli možnost participovat. Na úrovni měst se dokončují aplikační řešení, která se mohou stát součástí koridoru a postupně také probíhají návazná jednání o dalším směřování aktivit všech zapojených účastníků včetně konkrétního zapojení dalších měst a organizací. ■

ZVUKY BEZPEČÍ

Jak umělá inteligence mění prevenci kriminality

V éře neustále se vyvíjejících technologií přichází nové způsoby, jak čelit výzvám kriminality. V exkluzivním rozhovoru s Ing. Lukášem Svobodou, Ph.D., CEO firmy JALUD Embedded, se ponoříme do fascinujícího světa umělé inteligence a zpracování přirozeného jazyka. Lukáš Svoboda nám přiblíží svůj inovativní "Detektor zvukových událostí", osvětlí možnosti inteligentní audio analytiky a odhalí nám, jak může tato technologie měnit pravidla hry v oblasti prevence kriminality. Přečtěte si, jak kombinace AI, strojového učení a zpracování zvukových dat může posunout hranice moderní bezpečnosti.

Můžete nám podrobněji vysvětlit, co je inteligentní audio analytika a jakým způsobem ji využíváte ve svých řešeních? Jaký je potenciál této technologie pro prevenci kriminality?

Při nebezpečí lidé vnímají nejdříve okolní zvuk, následně se podívají na situaci a zrakem ji vyhodnotí. Tuto „analogii“ se my snažíme přenést do operačního střediska, protože dosud byli naši operátoři „hluší“. Detektor zvukových událostí je tedy kompletní produkt, který již prokazatelně dokáže zachránit lidský život, chrání nemovitost a minimalizuje škody při vzniklých událostech. Funguje na principu detekce zvuků signalizujících nebezpečí a v reálném čase informuje o jejich výskytu.

Jakým způsobem dokáže Detektor zvukových událostí, který vaše společnost vyvinula, rozpoznávat nebezpečné situace nebo podezřelé události na základě zvukových dat? Jaké jsou hlavní funkce a schopnosti tohoto systému?

Díky umělé inteligenci, strojovému učení a úsilí našeho týmu, který již 6 let pracuje na vývoji zařízení a sběru dat pro „natrénování modelu“, kterých již máme přes 450 000 vzorků, dokáže zařízení rozpoznat střelbu, agresivní chování, panický křik, tříštění skla a nově

také kuličku ve spreji proti vandalismu a úhlovou brusku na krádeže kol a ochranu vnějších hranic EU. Rozpoznání událostí se děje lokálně, přičemž zachycený zvuk vůbec neopustí zařízení, díky čemuž je plně v souladu s GDPR. Aktuálně také řešíme detekci vjezdu osobních vozidel do KRNAP.

Jaké jsou konkrétní příklady situací, ve kterých může inteligentní audio analytika pomoci při prevenci kriminality? Můžete poskytnout několik příkladů z reálného světa, kde bylo vaše řešení úspěšně nasazeno?

Ano, například v Dubí byl operátor upozorněn na potyčku dvou osob, přičemž u jedné osoby došlo k zástavě srdce. MP byla ale již na cestě a díky defibrilátoru a rychlé reakci člověka zachránili. Dále v Plzni zařízení upozornilo operátora na agresivní chování skupinky, kterou následně operátor minutu sledoval na kamerovém systému a přitom došlo k vandalismu na zaparkovaných autech. V jiném případě řešení v ulicích v Amsterdamu a Plzni zamezilo eskalaci různých rvaček i několikrát za jednu noc.

Jak se vaše technologie liší od tradičních zvukových detekčních systémů? Jakým způsobem se vyrovnáváte s vý-

zvami, jako je rušení, nejasný zvukový kontext nebo velké množství dat, které je potřeba analyzovat?

Jelikož jsme byli v audio analýze jedni z prvních v Evropě, tak „tradičních zvukových detekčních systémů“ moc není. Jako „tradiční“ by se dala uvažovat pouze čidla, která monitorují hlučnost v daném prostředí. Dle takových čidel se ale nedá řešit veřejný pořádek a dokáží sloužit pouze za účelem monitorování hlučnosti. S podobnou myšlenkou přicházel náš zákazník v Amsterdamu, že bude reagovat jen na základě hlukových map, tzv. když dojde k hlučné události ve městě, tak dostane operátor na danou událost upozornění, ale rychle z plánu sešlo. Pro představu, každé naše čidlo vyhodnotí za den mezi 3000-8000 hlučných zvukových podmětů, které mohou být různého charakteru (sekání, broušení, doprava, zpěv, taktiva, napojení na trolej vysokého napětí...). K rozlišení takových událostí potřebujete velmi kvalitní databázi a velké množství reálných dat, to je výzva, která nám trvala 6 let a toto se nedá moc urychlit, protože synteticky vygenerovaná data tolik nepomůžou, resp. dostanou vás na spolehlivost 80%, ale to pořád znamená ve venkovním prostředí klidně 1000 poplachů denně. To

není v lidských silách obsloužit. Jsme proto hrdí, že u našeho řešení můžeme garantovat maximálně 5 falešných alarmů/zařízení na den a zároveň pracujeme na neustálém přizpůsobování nových prostředí. Plzeň má aktuálně v průměru 0.3 falešného alarmu/zařízení/den.

Jaké jsou výhody a benefity použití inteligentní audio analytiky ve srovnání s tradičními metodami prevence kriminality? Jaký je potenciál této technologie pro další rozvoj a využití v různých odvětvích?

Inteligentní audio analytika, jako je Sound Event Detector (SED), má několik výhod:

- Je schopna analyzovat zvuková data v reálném čase, což umožňuje rychlou odezvu na potenciální kriminální aktivity. To je zvláště užitečné pro situace, kde je okamžitá intervence nezbytná.
- Automatická detekce zvukových událostí: SED využívá pokročilé algoritmy a strojové učení k identifikaci specifických zvukových událostí, jako jsou střelby, křik, rozbití skla nebo kuličky ve spreji. Tím umožňuje automatickou detekci potenciálně nebezpečných situací.
- Může pokrýt rozsáhlá území a mnoho zvukových zdrojů současně, nemá "slepá místa" - zvyšuje se efektivita prevence

kriminality.

- SED může být integrován s dalšími bezpečnostními technologiemi, jako jsou kamerové systémy, senzory pohybu a přístupové systémy. Tím vytváří komplexní bezpečnostní ekosystém, který umožňuje rychlé reakce na nežádoucí události.

Oblastí využití je celá řada, máme instalace ve veřejné bezpečnosti, dopravní bezpečnosti, národních parcích, nemocnicích, jako rozšíření situačního povědomí pro ochranu kritické infrastruktury, supermarketů, sportovních stadiónů a průmyslu. ■

V PRVNÍ LINII KYBERNETICKÉ
OBRANY

Výzvy a strategie proti digitálním hrozbám

Kybernetická kriminalita je stále narůstajícím problémem 21. století. Ve vyprávění Mjr. Bc. Michala Hrabánka, vedoucího oddělení kybernetické kriminality v Ústeckém kraji, nás zasvěcuje do světa digitálního podsvětí, jeho výzev a způsobů, jak proti němu bojovat. Dozvíte se, jaké metody a strategie používá k odhalení a potlačení kybernetických trestných činů, jak se mění trendy v oblasti kybernetické kriminality a jak je možné se bránit hrozbám v digitálním prostředí. Začtete se s námi do rozhovoru, který odhaluje klíčový význam prevence a mezinárodní spolupráce v boji proti kybernetickým hrozbám.

Jaké jsou hlavní úkoly a oblasti oddělení kybernetické kriminality, kterým se věnujete?

Hlavní činností oddělení je prověřování a vyšetřování trestných činů páchaných v kyberprostoru.

V užším pojetí jde o útoky na oblast informačních a komunikačních technologií a v nich obsažená data. Příkladem mohou být tzv. ransomware útoky, kdy pachatel prostřednictvím škodlivého malware napadne vnitřní počítačové síť, poškozeným zašifruje data a za jejich dešifrování požaduje platbu tzv. výkupného.

V širším pojetí jde o kriminalitu páchanou za výrazného využití informačních a komunikačních technologií, přičemž hlavním objektem zájmu pachatele jsou majetkové hodnoty, lidská důstojnost a svoboda. Jde např. o phishingové útoky mající za cíl vylákání citlivých údajů k platebním prostředkům, či sexuální nátlaky v prostředí sociálních sítí. V rámci dokumentace těchto oznámení kriminalisté provádí výslechy svědků a poškozených, zajišťují digitální stopy, zálohují a analyzují nosiče dat, trasují výnosy z trestné činnosti, provádí operativně pátrací činnosti a další úkony dle trestní řádu k objasnění věci. Jde o mravenčí práci. Vyšetřování má často mezinárodní přesah.

Současně oddělení metodicky zastřešuje nižší články policie a spolupracuje s dalšími subjekty v oblasti prevence.

Jaké jsou hlavní kriminogenní faktory spojené s kybernetickou kriminalitou a jak ovlivňují vaši práci? Jak se vyrovnáváte s rostoucí anonymitou, technologickým rozvojem a finanční motivací pachatelů?

V posledních letech evidujeme prudký nárůst kybernetické kriminality. Tato skutečnost zjevně souvisí s rozvojem internetu a IT technologií obecně. Stále více lidských činností se přesouvá do virtuálního prostředí. Lidé prostřednictvím internetu pracují, investují, nakupují, studují, chatují, seznamují se... Zkrátka zde tráví čím dál více času. Svět se globalizuje a propojuje. Pachatelé se tomuto trendu přizpůsobili. Trestnou činnost páchají z pohodlí domova, anonymně, využívají zranitelnosti systémů, nedostatečnou ochranu a slabé povědomí společnosti o bezpečném chování na internetu. Kriminalitu obecně chápeme jako produkt motivace a příležitosti. Motivem je zpravidla majetkový prospěch, nebo jiná výhoda, nenávisť, či sexuální podnět.

Policie samozřejmě na tyto trendy reaguje. Nasazujeme a využíváme různé analytické nástroje, forenzní software a hardware, spolupracujeme s kolegy i na mezinárodní úrovni. Důležitá je i personální politika a celoživotní vzdělávání policistů. Působíme také na poli osvěty a prevence. Musím však přiznat, že prověřování těchto případů je velice složitá, časově náročná a řada z nich

zůstane neobjasněna, což je pro každého kriminalistu frustrující.

Podvodné praktiky v kybernetické kriminalitě, jako je podvodný kupující, podvodný investiční makléř, podvodný bankéř a ransomware jsou stále častější. Můžete uvést čtenářům nějaké konkrétní příklady z praxe? Jaké jsou nejnovější trendy v této oblasti a jak pracujete na jejich identifikaci a potírání?

Trendem jsou prosté podvody. Nejde o žádné sofistikované útoky na IT systémy, nýbrž na jejich uživatele. Pachatelé využívají různé metody phishingu, manipulace, soc. inženýrství, zastrasování, nepozornosti, či neznalosti běžných uživatelů internetu. Vše probíhá v prostřední internetu, telefonicky či v chatovací aplikaci. Výsledkem je, že poškozený je uveden v omyl sám a dobrovolně vydá pachateli dálkový přístup k platebním prostředkům, ke svému počítači či pod různými legendami přímo pachateli zašle své úspory. Internet je doslova zaplaven podvodnými nabídkami na zprostředkování „výhodné“ investice. Pachatelé obvykle zneužijí obchodní jméno úspěšných společností a známých osobností a pod jejich záštitou zaručují exkluzivní zisky. Jde o podvodné investice do akcií, kryptoměn apod. V praxi to chodí tak, že poškozený si prohlédne podvodnou reklamu na internetu, vyplní do online formuláře své tel. číslo, email a jméno. Následně se mu telefonicky ozve podvodný makléř a vysvětlí mu

princip celé investice a přesvědčí ho k zaslání fin. prostředků. Vše vypadá profesionálně. V řadě případů poškozený povolí „makléři“ dálkový přístup ke svému počítači a internetovému bankovníctví, aby měl vše pohodlné. V těchto případech zcela absentují jakékoliv kroky k ověření. Investici poškozený tedy nikdy neuvidí. Chodí k nám lidé, kteří takto přišli i o milionové částky. Peníze končí obvykle na zahraničních účtech „bílých koní“ nebo v kryptoměně.

Obdobné techniky využívají „podvodní kupující“. Evidujeme desítky oznámení, kdy poškozený prodává nějakou věc na inzertním portálu např. Bazoš. Na inzerát se mu ozve podvodný kupující s tím, že má zájem, kdy věc převezme kurýrní služba a prostřednictvím této služby dostane poškozený i kupní cenu. Stačí jen málo..., kliknout na příložený link, kde poškozený v domnění potvrzení příchozí platby vyplní citlivé údaje ke své platební kartě nebo internetovému bankovníctví a autorizuje převody. Namísto prodané věci v hodnotě několika set korun, tak poškozený přijde o desítky až stovky tisíc Kč.

Podvodný bankéř používá techniky zastrašení. Oběť kontaktuje telefonicky s tvrzením, že detekoval bezpečnostní problém na bankovním

účtu a je nutné, aby okamžitě všechny prostředky z účtu vybral a vložil do zabezpečeného vkladomatu. Tito pachatelé používají různé triky, např. volají prostřednictvím VOIP služeb, které jim umožňují přiřadit ke svému volání skutečné tel. číslo banky. Dále tvrdí, že do případu jsou zapleteni i pracovníci banky, proto nestačí účet blokovat a není možné věc ani konzultovat na pobočce. Tyto skutečnosti poškozenému potvrdí v dalším hovoru spolupachatel, který se představí jako policista. Pachatelé jsou schopni poškozenému přivolat i taxi do místa bydliště a nechají je odvést přímo do banky. Dále poškozeného navigují k vkladomatu kryptoměny, kde své úspory v omylu vloží na předem zasláné anonymní kryptopeněženky. Po celou dobu pachatel s poškozeným komunikuje a zaměstnává jeho mysl, aby ho nechal přemýšlet o nesmyslnosti celé věci. Škody jsou úměrné úsporám, často v řádech milionů.

Útoky ransomware jsem popsal již v úvodu. Zde se jedná již o sofistikovaný útok na počítačové sítě a v nich obsažená data. Útok probíhá prostřednictvím distribuce škodlivého malware. Útočník využívá zranitelnost systému (často slabě zabezpečený dálkový přístup do vnitřní sítě), či lidský faktor, kdy uživatel otevře email s nákazou.

Vlivem náказы dojde k zašifrování všech dat, pro uživatele se tedy stávají nečitelné. Přichází tak např. o účetní a obchodní data, fotografie apod. Útočník v postiženém systému zanechá výzvu ke kontaktu s tím, že za příslušný poplatek data dešifruje. V tomto směru PČR kontakt a platbu výkupného nedoporučuje. Výše škody je pak odvislá podle toho, zda poškozený zálohuje svá data i mimo síť.

Pokud jde o vyšetřování, z taktických důvodů zde nemohu prozradit detaily. Obecně však policie jde po výnosech z trestné činnosti. Byť pachatelé tyto výnosy „perou“ prostřednictvím „bílých koní“ nebo je ukládají do anonymních kryptoměn, šance na úspěch tu vždy nějaká je. Větší smysl má ale prevence, je třeba zvýšit bezpečnost chování občanů na internetu.

Jaká jsou preventivní opatření a bezpečnostní pravidla, která lze uplatnit pro ochranu před kybernetickou kriminalitou? Jak podporujete povědomí veřejnosti a podniků o těchto rizicích a jakou roli hraje spolupráce s dalšími články policie?

Prevence zaměřená na potenciální oběti je z mého pohledu alfa a omega celé věci. Plně podporuji jakékoliv preventivní sdělení, či opatření směrem k veřejnosti.

Policie České republiky
2 min · 🌐

👉 Policisté zachránili muži 680 tisíc korun, které chtěl vložit do bitcoinu!
👉 Díky intuici a dobré práci při výslechu podvedené ženy poslal kriminalista kolegy z hlídkové služby zkontrolovat bitcoinu v centru Teplic. V tu chvíli zde stál muž, který do něj vkládal půjčených 800 tisíc korun, k čemuž ho instruoval falešný bankéř. Policisté s mužem „hodili feč“ a hned bylo oběma stranám jasné, že se jedná o podvod. Podvedený tak díky jednomu rozhovoru s muži zákona přišel „pouze o 120 tisíc korun“. Oběma případy se nyní zabývá teplická hospodářská kriminálka.

V tomto směru jsou účinná zejména masivní a opakované sdělení ve sdělovacích prostředcích, přednášková činnost a využití soc. sítí orgánů státní správy.

Základní radou pro všechny, je:

“pozorně číst, nespěchat, a hlavně věci ověřovat z jiných zdrojů“.

Podvodnou investiční nabídku prozradí doména (url řádek), která obvykle běží na zahraničním serveru (nemá tedy koncovku „cz“), neshoduje se s oficiální doménou zneužitě společnosti (cez.cz) a není možné sjednat osobní schůzku s makléřem. Varovným

signálem jsou také slibované zisky v řádech desítek až stovek procent. Podvodného kupujícího odhalí ihned url řádek zaslání linku na potvrzení přepravy a platby. Ten nikdy není shodný s oficiální stránkou přepravce (např. ppl.cz) a hlavně k příchozí platbě nikdy není nutno zadávat hesla a potvrzovací kódy v rámci internetbanking, či všechny údaje z platební karty. Banky vesměs požadují dvoufaktorovou verifikaci platby. Tento systém je však bezpečný jen do té míry, jak ho používá poškozený. Podvedení lidé nám totiž opakova-

ně přiznávají, že obsah autorizačních zpráv od banky nečetli, jen je prostě potvrdili.

Pokud jde o podvodného bankéře, je nutno říci, že banka nikdy a v žádném případě neřeší bezpečnostní incidenty hotovostním výběrem prostředků. Spoofované tel. číslo lze odhalit zpětným voláním v síti GSM. Jinými slovy, pokud pachatel metodou spoofing podvrhl tel. číslo banky, poškozený hovor položí a na stejné číslo zavolá sám, dovolá si již do banky, nikoliv pachateli. Ostatně pokud poškozený přesto podlehe, peníze vybere a drží je v ruce, jsou již v bezpečí a nedává smysl je vkládat jinam do jakéhosi zabezpečeného vkladomatu.

Ochrana před útoky ransomware spočívá především v prevenci. Důležité je pravidelné a úplné zálohování dat mimo vlastní vnitřní síť. Nutností je zachování bezpečnostních pravidel týkajících se přístupu do vnitřní sítě z internetu a nakládání z emailovými zprávami. V tomto směru je dobré se obrátit na odborníky.

Kybernetická kriminalita má často mezinárodní přesah. Jak vypadá spolupráce se zahraničními orgány při vyšetřování a potírání těchto trestných činů? Jaké jsou hlavní výzvy a překážky v mezinárodní spolupráci v této oblasti?

Spolupráce je odvislá od toho, zda má ČR s příslušnou zemí smlouvu o mezinárodní justiční spolupráci, případně o mezinárodní policejní spolupráci. V rámci Evropské Unie je spolupráce na velmi dobré úrovni. Ze zřejmých skutečností je problém např. s Ruskem.

Na policejním prezidiu máme odbor, který se přímo zabývá mezinárodní policejní spolupráci. Využíváme spojení na Europol a Interpol. Spolupracujeme se styčnými důstojníky PČR při ambasádách v zahraničí a řadu informací získáme napřímo dle dohod o přímé spolupráci s některými provozovateli soc. sítí. Překážkou je neochota ke spolupráci, resp. absence smlouvy o spolupráci, nebo délka vyřízení takové žádosti, když je nebezpečí z prodlení. Výzvou může být například vnik unijní policie v rámci EU, tak jak je tomu např. v USA. ■

OCHRANA SOUKROMÉHO SEKTORU

V hloubi bezpečnostních strategií

Ve světě, kde hrozby neustále vznikají a mění se, je bezpečnost klíčová. Milan Špaček, jednatel Security Consultancy Agency, s více než 30 lety praxe ve fyzické, technické a kybernetické bezpečnosti, nám nabízí unikátní pohled na současné strategie a technologie, které přispívají k ochraně soukromého sektoru. Od projektů ve veřejném prostoru a dopravě až po spolupráci s úřady na posílení bezpečnosti v civilním letectví představuje tento rozhovor hluboké pochopení moderní bezpečnostní oblasti.

Jaká je role Security Consultancy Agency při zdokonalování bezpečnostního prostředí a povědomí v privátním sektoru? Jaké osvědčené postupy a technologie využíváte k navrhování dlouhodobě udržitelných a ekonomicky efektivních řešení?

V dnešní, rychle se měnící době plné technologických inovací často firmy nestíhají najít vhodná řešení, která by jim přesně vyhovovala. To je často proto, že existující řešení byla původně vytvořena pro jiné oblasti podnikání a nemusí tak plně odpovídat specifickým potřebám a požadavkům aktuálního projektu v daném odvětví.

Naší ambicí je na trhu aktivně sledovat vývoj a využití osvědčených postupů a technologických řešení ze všech dostupných oborů podnikání a pomoci tak klientům zkrátit čas hledáním a vývojem něčeho co již bylo „skryto“ hledáčku klienta

nebo pod jiným názvem či procesem existuje a mnohdy je to přímo použitelný postup či řešení pouze s malými úpravami. Jinými slovy to co již např. existuje v rámci striktní legislativy na ostrahu a ochranu mezinárodního letiště je velice dobře použitelné na průmyslové objekty včetně zajištění úniku know-how. Tím zcela konkrétním případem je „e-Reception“ od společnosti Innovis ze skupiny M2C, která byla uvedena na trh před šesti lety. Můžeme v podstatě hovořit o unikátní technologii, která plní veškeré požadavky pro recepční služby administrativních budov a v případě použití v budovách veřejné zprávy splní i základní ochranou bezpečnostní vrstvu při zachování otevřenosti úřadů vůči veřejnosti. Ukázalo se, že kromě administrativních budov je též velká poptávka po zefektivnění logistických procesů, vjezdů a výjezdů kamionů a nákladních vozidel, takže tento systém je nyní hojně používán i v logistice.

Můžete nám poskytnout příklady konkrétních projektů, na kterých jste pracoval ve své kariéře v oblasti fyzické, technické a kybernetické bezpečnosti? Jaký byl jejich přínos pro zajištění bezpečnosti veřejných prostor a dopravy?

Tím nejzásadnějším projektem byla bezesporu rozdílová analýza ochrany civilního letectví ČR v působnosti provozovatele Letiště Václava

Havla Praha, kdy jsme si tehdy vybrali demograficky (konkrétněji nemohu uvést) oblasti se sejnými a vyššími riziky pro provoz civilního letectví a na základě místních požadavků a rizik jsme zkoumali možnosti úrovně potřebného pokrytí rizik k zajištění bezpečnosti LVHP. Výsledkem této velice detailní práce byly základní parametry do celkové Strategie bezpečnosti LVHP na základě, které se následně realizovali dílčí projekty v oblasti fyzické, technické a informační bezpečnosti, které zároveň pokrývaly veškeré legislativní požadavky k ochraně mezinárodního letectví před protiprávními činy.

Jaký je vztah Security Consultancy Agency se státními organizačními složkami a jak spolupracujete na vytváření profesionálního bezpečnostního prostředí pro privátní sektor?

V rámci své profesní kariéry jsem pracoval na projektech, ve kterých různé organizační složky státu (bezpečnostní složky státu) realizovali projekty k naplnění svých zákonných kompetencí a v katastrofách soukromých společností, podniků a jejich zařízeních a dá se říci, že docházelo k vzájemnému informačnímu obohacení na obou stranách a neustálého praktického potvrzování správnosti cest k finálnímu řešení. Z těchto a dalších důvodů se postupně materializoval požadavek

na fyzické účasti při projednávání plánu změn legislativy a sběr zpětné vazby k případným dopadům změn do praxe při veřejných projednáváních a pracovních skupinách, kterých se snažím neustále účastnit. To je samozřejmě ta výhoda, kterou mohu nabídnout klientům v rámci navrhovaných řešení pro „měkké“ či „tvrdé“ bezpečnostní cíle se zohledněním požadavků dílčích strategií a metodiky státu v oblasti bezpečnosti a jejich výklad tak, aby se opatření jedné „ostrovnické“ společnosti nestalo tvrdou překážkou při naplňování strategie a záměrů státních složek.

Jaké služby nabízíte v oblasti bezpečnostního poradenství a jakým způsobem pomáháte podnikům a organizacím zvyšovat účinnost a efektivitu svých bezpečnostních opatření?

Jedná se především o služby bezpečnostního poradenství od analýzy rizik a opatření k ochraně firemních prostředí, přes nastavení řešení business continuity managementu, ochrany měkkých cílů, řešení pro krizové situace až po specifické dokumentace a postupy dle požadavků EU a Národního bezpečnostního programu ochrany civilního letectví před protiprávními činy. Tou největší výzvou je vždy zachování poměru cena/výkon, zejména tedy účinnost jednotlivých opatření a postupů vzhledem k výsledné pravděpodobnosti vycházející z podrobné analýzy.

Účinnost je vždy diskutabilní do doby než se cokoli z těch případných „černých“ scénářů skutečně stane. Proto je vždy potřeba důkladně analyzovat a za mne jednoznačně zvyšovat účinnost vrstvením jednotlivých přijatých a zavedených opatření a scénářů pro jejich zvyšování účinnosti v době identifikace zvyšování stanovené míry popsaného rizika. Do určité míry se to dá přirovnat k „obyčejné“ cibuli, kdy již naši předkové věděli, že když má sklizená cibule silnější jednotlivé vrstvy slupek než je běžné, tak mohou očekávat silnější zimu, protože je to „opatření“ k zachování sadby pro příští úrodu v náročnějších klimatických podmínkách. ■

ZA OPONOU PREVENCE
O boji proti
kriminalitě
a sociálnímu
vytlačení

Jaký je váš příspěvek k prevenci sociálního vyloučení a prevenci kriminality v kontextu problematiky bezdomovectví? Jaké jsou hlavní výzvy a přístupy při práci s touto cílovou skupinou?

Doufám, že můj příspěvek je veskrze pozitivní ☺. Ale vážně, jak jste uvedli na začátku, problematice sociálního vyloučení a bezdomovectví se věnuji celou svou profesní kariéru (od r. 1998) a toto jsem si přinesl v r. 2012 i na Ministerstvo vnitra.

V rámci prevence kriminality (PK) se jí věnuji i nadále (nejen že se bezdomovci dopouštějí protiprávního jednání, ale ještě častěji se stávají obětí pachatelů trestné činnosti). Hlavní výzvu, tedy přístup a přínos, vidím v tom, že se o problematice bezdomovectví stále více mluví, dochází k osvětě a hledají se různá řešení koncepční a celospolečenská. Pravidelně už dochází k výměně dobré praxe a co je důležité, už i na některých samosprávách (obcích a městech) pochopili, že prevence je nejefektivnější a nejlevnější.

Podstatou prevence je především to, aby se lidé pokud možno na ulici vůbec nedostali, tzn. prevence před ztrátou bydlení, dostupné bydlení a chcete-li sociální a podporované bydlení.

Důležité je si uvědomit, že na řešení bezdomovectví neexistují jednoduchá řešení.

Příčin bezdomovectví je mnoho, často se jedná o jejich souběh. Lze je různě kategorizovat, nejčastěji na objektivní a subjektivní, individuální a strukturální či ekonomicko-politické a osobnostně-sociální. Do těchto kategorií si pak můžeme dosazovat jednotlivé příčiny: chudoba a zadlužení/exekuce, ztráta bydlení, duševní onemocnění, vč.

V exkluzivním rozhovoru nás Mgr. Adolf Polák, vrchní ministerský rada odboru prevence kriminality na Ministerstvu vnitra České republiky, zavede do světa boje proti kriminalitě a sociálnímu vyloučení. S více než čtvrt stoletím zkušeností v této oblasti odhaluje klíčové aspekty práce na prevenci, význam mezioborové spolupráce a úspěšné projekty, které pomohly vytvářet bezpečnější společnost.

závislostí, ale i vážný úraz a invalidita, rodinné konflikty, rozvod či rozpad vztahů (vč. úmrtí partnera či člena rodiny), osamělost a izolace vč. nedostatku sociálních sítí/vazeb, nezaměstnanost a nedostatek pracovních příležitostí, fyzické znevýhodnění, psychická traumata, ukončení institucionální péče (dětské domovy a pěstounská péče, ústavní péče apod., dlouhodobý VTOS apod.). Z pohledu strukturálního či ekonomicko-politického je možné zmínit např. válku, změnu režimu, změna vlastníka či krach firmy, zrušení nájmu, ale i živelnou pohromu, transformace sociální či zdravotní ústavní péče apod. V zahraničí je častou příčinou bezdomovectví migrace, zejména ta nelegální.

Ve většině případů pak k bezdomovectví přispěje ne jedna z vyjmenovaných příčin, ale jejich kombinace, souběh či návaznost v krátkém časovém horizontu, kdy jedinec není schopen bez pomoci situaci vyřešit (např.: úraz => invalidita => ztráta zaměstnání => zadlužení => exekuce a ztráta bydlení; u starších osob pak zejména úmrtí partnera => snížení příjmů => zadlužení => úzkosti/deprese/duševní onemocnění => ztráta bydlení; u mladých,

zejména opouštějících ústavní výchovu je pak hlavní příčinou nedostatek dostupného bydlení, nezaměstnanost, vznik závislostí, zadlužení atd. atd.). Důležité je vždy si uvědomit, že bezdomovectví může potkat opravdu každého, sešup dolů může být velmi rychlý a postavit se zpět na vlastní nohy naopak trvá velmi dlouho a bez cizí pomoci je prakticky nemožný (velmi často dávám pro příklad příběhy vysokoškoláků-právníků či vysokoškolských profesorů nebo i ze světa známé případy kdysi slavných sportovců, kteří souhrou mnoha příčin skončili na ulici a u kterých by nikdo neřekl, že je to může potkat).

A od těch příčin se pak odvíjejí postupy a práce s jednotlivci a přijímají se preventivní opatření. Podstatná je sociální práce, zejména depistážní činnost sociálních pracovníků a sociálních kurátorů (a podpora jejich činnosti), podpora dostupného bydlení, dostupná psychiatrická diagnostika a péče, ale třeba i podpora resocializace osob po výkonu trestu a prevence recidivy apod.

A v neposlední řadě je třeba neustále vyvracet zažitá stereotypy a pohled na bezdomovce, z nichž

ten nejčastější (a zejména politiky často přebíraný), že bezdomovectví si dotyční zvolili sami, že je to jejich dobrovolné rozhodnutí. Věřte mi, že nikdo, kdo má domov, rodinu, zaměstnání a přátele toto dobrovolně neopustí a nestane se bezdomovcem. A pokud to tvrdí sami bezdomovci, je to přirozená psychologická reakce na to, že je život tzv. „semlel“, že sami v něčem selhali. Je přece jednodušší tvrdit, že je to jejich dobrovolná volba, než připustit, že něco podcenili nebo je někdo ošidil, podvedl, že selhali (v rodině-ve vztahu, ve škole, v práci) apod. O nedagnostikovaných a neléčených duševních nemocech a poruchách (40 až 60 % případů vzniku bezdomovectví) ani nemluvě!

Od roku 1993 se v České republice prevence kriminality formovala jako součást vládní politiky. Jaké jsou hlavní kroky, které byly v jejím rámci podniknuty, a jaký je váš přínos při její implementaci?

Tak toto je dotaz spíše určený našemu panu řediteli, případně jeho předchůdkyni, která stála u samotného zrodu jak odboru, tak systému prevence kriminality.

Podstatou je to, že byla přijata republiková „Strategie prevence kriminality“, aktuální je na léta 2022

až 2027 (schválená vládou České republiky 6. dubna 2022 usnesením č. 276., byl vytvořen Republikový výbor pro prevenci kriminality (RVPPK), který vytváří preventivní politiku vlády ve vztahu k tradiční (obecné) kriminalitě a koordinuje preventivní činnosti jednotlivých resortů v něm zastoupených a podněcuje nové aktivity. Situační prevenci kriminality se pak navíc věnuje Poradní sbor pro situační prevenci kriminality.

Od roku 1996 byl spuštěn dotační Program prevence kriminality, nejprve pro statutární města, který se postupně rozšiřoval až do současné podoby, kdy žadatelem mohou být obce, města, kraje ale i dobrovolné svazky obcí.

Samotný význam dotačního programu daleko přesahuje prostou finanční podporu preventivních aktivit. Jde zejména o to, že na lokální úrovni pracují odborníci, kteří se prevencí zabývají, popisují problémy, které se v daném místě vyskytují a navrhují řešení a opatření, která mají přispět k nápravě a nejlépe, aby k takovým situacím již nadále nedocházelo, případně byly minimalizovány negativní dopady. Mnoho obcí pak své preventivní projekty financuje i z dalších dotačních zdrojů případně mají bezpečnost

a prevenci jako svou prioritu a vyčleňují významné finanční prostředky i z vlastního rozpočtu.

Programy a projekty prevence kriminality jsou často realizovány ve spolupráci s obcemi, kraji a dobrovolnými svazky obcí. Jaká je důležitost a přínos této spolupráce při dosahování cílů prevence kriminality a jak podporujete partnerství mezi různými subjekty?

Dotační program prevence kriminality v posledních letech není již výsadou pouze našeho odboru, ale díky osvětě a stanovováním priorit už prakticky všechny kraje vyhledávají vlastní dotační programy pro oblast prevence kriminality. A díky uzavřeným memorandům pak dochází k finanční podpoře preventivních projektů i v rámci výzev z ESF či aktivní politiky zaměstnanosti (zejména pro projekty Asistent prevence kriminality či Domovník-preventista.

Spolupráce mezi jednotlivými subjekty je zásadní. Do lokální situace vstupuje mnoho faktorů a proměnlivých a bez vzájemné spolupráce a komunikace by se výsledků dosahovalo velmi těžko nebo spíše vůbec. Proto náš odbor má tým konzultantů, kteří mají přidělené jednotlivé kraje, kde působí krajští manažeři prevence kriminality, kteří se pak věnují preventivním na obcích v rámci svého regionu. Náš odbor pravidelně realizuje celostátní metodická setkání a letos se uskuteční již 4. ročník Národních dnů prevence, který se tentokrát uskuteční ve spolupráci s městem Ostrava (<https://narodnidnyprevence.ostrava.cz/>).

Národní dny prevence se konají jednou za dva roky za podpory Ministerstva vnitra ČR a Republikového výboru pro prevenci kriminality. Hlavním cílem konference je výměna zkušeností a sdílení příkladů dobré praxe, na programu jsou příspěvky a aktuální informace z oblasti prevence kriminality a bezpečnosti, ale také protidrogové prevence či prevence rizikového chování dětí a mládeže. V rámci těchto akcí probíhají odborné konference, workshopy, besedy a jsou pravidelně vyhlašovány nejlepší preventivní projekty v rámci národního kola Evropské ceny prevence kriminality.

Náš odbor také spravuje vlastní web <https://prevencekriminality.cz/>, na kterém pravidelně zveřejňujeme novinky, aktuality a zajímavé informace, včetně těch ze zahraničí. Samozřejmě jsou tam dostupné kontakty nejen na nás, ale i na krajské manažery, dále pak kalendář akcí či webové odkazy na naše partnery a každý zájemce má možnost si nechat zasílat upozornění na zveřejněné novinky.

Investiční a neinvestiční dotace jsou často využívány pro financování projektů v oblasti prevence kriminality. Mohl byste nám přiblížit, jaké jsou nejčastěji realizované projekty a jaký je jejich dopad na snižování kriminality a zvyšování bezpečnosti?

Asi veřejně nejznámějšími a neúspěšnějšími projekty jsou Asistenti prevence kriminality (APK) a z investičních projektů podpora budování a rozšiřování městských kamerových dohlížecích systémů (MKDS). Dalšími realizovanými a podporovanými projekty jsou Domovníci-preventisté, forenzní identifikační značení kol, zdravotních pomůcek či městského mobiliáře (FIZ), preventivně/volnočasové aktivity pro problémové či rizikové děti a mládež, informační a vzdělávací projekty, pomoc obětem trestných činů, ale i již zmíněná resocializace osob po výkonu trestu. V poslední době jsou stále akcentovanější aktivity v oblasti prevence kybernetické kriminality, která je

bohužel díky rozvoji a dostupnosti moderních technologií stále na vzestupu.

Součástí žádostí je povinnost uvádět indikátory hodnocení efektivity a u každého projektu musí být po jeho realizaci provedeno vyhodnocení, které bude obsahovat právě i výsledky a vyhodnocení efektivity. Tam, kde se nejedná o jednorázovou či izolovanou aktivitu (což je i jedna z několika podmínek při udělování dotací), je funkční systém preventivních aktivit, a přestože do všeho vstupuje mnoho proměnných, jsou přínosy jednoznačně prokazatelné. A to jak ve snižování protiprávního jednání (trestné činy a přestupky), tak ve snižování škod, pokud k takovým činům dojde, k dopadení jejich pachatelů a v neposlední řadě zvyšování pocitu bezpečí občanů v dané lokalitě, obci či městě.

Elektronické podání žádosti a dodržování stanovených podmínek jsou důležité aspekty při získávání dotace. Jaké jsou hlavní podmínky, které žadatelé musí splnit, a jaký je váš přístup k hodnocení a výběru projektů pro financování?

Náš odbor k elektronickému podávání žádostí přistoupil poprvé v roce 2018. Motivací bylo zjednodušení dostupnosti našeho dotačního programu, snížení administrativní zátěže žadatelů, ale také snížení chybovosti a tím snížení počtu vyřazených žádostí kvůli formálním pochybením a nedostatkům. V tomto směru elektronizace svůj

účel splnila, i když samotný systém (webový portál Ministerstva financí) nezajistí nulovou chybovost.

Co se týče podmínek pro přijetí a podporu žádostí, ty se postupně formovaly od počátku, tedy od r. 1996 (povinnost žadatele mít manažera prevence kriminality, pracovní skupinu PK či strategický dokument PK). Podmínky jsou každý rok podrobně zpracovány ve výzvě k podávání žádostí, jejíž součástí jsou „Zásady pro poskytování dotací ze státního rozpočtu na výdaje realizované v rámci Programu prevence kriminality na místní úrovni“. Současná podoba podmínek je, pouze s drobnými obměnami, platná přibližně od r. 2011. Podmínky jsou vymezeny jak negativně (na co nebo v jakém případě dotace nemůže být poskytnuta) nebo pozitivně (co musí žadatel doložit-např. povinná spoluúčast). Dalšími podmínkami jsou limity podpory (např. u MKDS např. 350.000 Kč/obec resp. 550.000 Kč/statutární město pro jeho rozšíření apod., více v čl. 2-4 uvedených Zásad.).

Pro hodnocení a posuzování jsou pak již s vyhlášením výzvy zveřejněna kritéria vč. přidělování bodů v čl. 11 Zásad (ať už se jedná o externí hodnocení na krajích-metodika v příloze č. 7 Zásad nebo při finálním posuzování Hodnotící komise RVPPK – příloha č. 8 Zásad). Každý žadatel tak dopředu ví, jak bude žádost hodnocena a kolik bodů může získat (pravidelně v rámci konzultací doporučujeme, ať si žádost nechají třeba kolegou neformálně ohodnotit právě podle zveřejněné metodiky).

V případě nedostatku finančních prostředků Hodnotící komise jako k pomocným kritériím přihlíží k indexu kriminality pro danou obec (přepočteno na 10.000 obyvatel), indexu sociálního vyloučení pro danou obec (dle metodiky MMR - ASZ), k velikosti, resp. počtu obyvatel, obce (zvyšně budou menší obce) apod. Konkrétní postup přijme Hodnotící komise na svém jednání.

Z jednání Hodnotící komise je vypracován zápis, který všichni přítomní členové komise podepisují a ten se poté s hlasovací tabulkou zveřejňuje na webových stránkách MV. ■

KÁVOVÁ TRADICE A INOVACE

Za oponou prestižní značky Dallmayr

René Sion je významnou osobností v oblasti gastronomie a kávového průmyslu. Jeho vášeň pro kávu a gastronomii ho přivedla k úspěšné kariéře a později k vedení české pobočky prestižní značky kávy Dallmayr.

Můžete nám přiblížit, jak Dallmayr udržuje svou dlouhou tradici a kvalitu při pražení a přípravě kávy? Jaké jsou nejvýznamnější aspekty, na které se zaměřujete?

Naše káva představuje vrchol dlouhodobého vývoje. Pro výrobu naší kávy jsou používány výhradně nejjemnější druhy káv z horských oblastí nejlepších pěstitelských provincií světa. Z generace na generaci si předávají ve firmě Dallmayr specialisté na kávu své zkušenosti: smysl pro posouzení kvality kávy, schopnost připravovat směsi rozmanitých chutí a způsob pražení, které dodává kávě Dallmayr onu nezaměnitelnou chuť.

Moderní metody završují toto vědění: prostřednictvím technologie pražení kávy firmy Dallmayr, která zachovává její bohaté aroma, jsou kávová zrnka šetrně pražena ve vlastních pražírnicích v Německu, pečlivě tříděna, mleta a balena s důrazem na zachování aroma. Stálé kontroly přitom zaručují vysoký standard kvality.

Jak spolupracujete se značkou Dallmayr jako ředitel české pobočky a jak se snažíte přinést prvotřídní kvalitu produktů a služeb i na český trh?

S německou centrálou jsem ve stálém kontaktu, veškeré potřebné know-how máme od nich k dispozici. U produktů je to tedy pevně dané – produkty jsou vždy nejvyšší kvality viz má přechozí odpověď. Služby přizpůsobujeme našemu trhu, poptávce a aktuálním trendům ke spokojenosti všech našich zákazníků.

Jaký vliv má filozofie udržitelnosti a fair trade na vaši činnost a spolupráci s farmáři a dodavateli kávy? Jak Dallmayr přispívá ke zlepšování podmínek v kávovém průmyslu?

Dodržujeme pravidla spravedlivého obchodu, klademe důraz na dodržování práv, etiky a ochrany životního prostředí. Poskytujeme lidem spravedlivý výdělek nejen v Africe, ale i doma.

Podporujeme výsadbu nových rostlin, tím pomáháme pěstitelům kávy vymanit se z chudoby a bídy. Férovými cenami usilujeme o to, aby do ní nepadli naši zákazníci ani naši zaměstnanci. Stavíme v Africe školy.

Můžete nám přiblížit rozmanitost služeb a produktů, které Dallmayr nabízí v rámci české pobočky? Jaké jsou nejvýznamnější divize, se kterými pracujete a jakým způsobem přinášíte kávový zážitek zákazníkům?

V nabídce společnosti Dallmayr naleznete kávové směsi z různých druhů kávy z nejlepších pěstitelských oblastí po celém světě, ze Střední a Jižní Ameriky, Asie a Afriky, včetně

kávy Dallmayr Via Verde s certifikací bio a férového obchodu. Můžete si vychutnat kávu s jemnou chutí karamelu i silnou jako noha od kulečnicku, kompozici s čokoládovým aroma a lehkou citrusovou dochutí nebo plnou chuť s tóny medu.

Kromě kvalitní kávy a čaje se rovněž soustředíme na kávová řešení pro firmy a nabídku rychlého samoobslužného občerstvení. Disponujeme nápojovými automaty jak na zrnkovou, tak instantní kávu a další teplé nápoje. Dále máme v nabídce potravinové prodejní automaty na kusové zboží, tzv. svačिनové automaty na sladké i slané pochutiny, bagety, sendviče a balené nápoje. Jsme schopni zajistit vhodné řešení kávového servisu nejen pro segment HORECA, ale i pro výrobní firmy i kanceláře.

Jak se v posledních letech vyvíjí trh s kávou v České republice? Jak Dallmayr reaguje na tyto trendy a jaké jsou vaše plány pro další rozvoj na českém trhu?

Trendem je, že se již nejedná pouze o pití kávy jako takové. Důležité je konzumenty zaujmout atmosférou, příjemnou obsluhou či senzační kávou, která je interesantně prezentována. S tím roste obliba LATTE ART, což je vytváření různých obrazců a tvarů na mléčné kávové nápoje. Na to máme v Dallmayr profesionální baristy, kteří LATTE ART i školí. Dalším trendem je ochucování kávy různými sirupy, to souvisí s Vaší druhou otázkou týkající se netradičních chutí. Příchutí sirupů je celá škála od klasických příchutí typu karamel, čokoláda, vanilka či amaretto, až po zajímavosti typu mučenka či spicity chilly se skořicí. ■

Dallmayr

Servis klimatizací

Dle nového nařízení, které přináší majitelům klimatizací a určitých tepelných čerpadel povinnost provádět každý rok revize zařízení a jeho stav zapisovat do evidenční knihy. Pravidelné revizní kontroly vždy provádí provozovatel zařízení, který vede evidenční knihu, bez ohledu na to, kde je zařízení nainstalované. Pro případ kontroly se evidenční kniha uchovává po dobu 5 let.

Jak často provádět servis klimatizací a tepelných čerpadel?

Servis klimatizace se doporučuje provádět pravidelně. Minimálně jednou ročně před zahájením chladicí sezóny. Pokud klimatizaci využíváte i na ohřev doporučuje se provádět dvakrát ročně.

Četnost servisů klimatizací a tepelných čerpadel

- Rodinné domy a byty: 1× ročně až 2x ročně
- Kanceláře: 1× až 2× ročně
- Technické místnosti: 1× až x ročně
- Průmyslové podniky: v prašném prostředí až 4x ročně

Zanesené filtry totiž zvyšují spotřebu energie až o 40 % a snižují účinnost systému. Dále mohou obsahovat bakterie i nebezpečné plísně, které se dostanou do vzduchu a mohou vést k různým nemocím a alergiím. Pravidelným servisem klimatizace chráníte své zdraví. Také zamezíte vzniku nepříjemnému zápachu. Se znečištěnou klimatizací vzrůstá i riziko poškození celého zařízení, na které se nevztahuje záruka, pokud nebyly dodrženy výrobcem předepsané servisní kontroly.

Díky pravidelnému servisu se výrazně prodlužujete životnost systému. Máte jistotu, že zařízení funguje efektivně i ekonomicky a zvyšuje se jeho spolehlivost. Při pravidelném servisu se provádí i kontrola těsnosti chladicího okruhu a kompletní zkouška funkčnosti včetně celkového posouzení stavu klimatizace. Tím předcházíte nenadálým situacím, jako je například únik chladicího média z klimatizace a vyvarovat se velmi nákladným opravám.

U nás najdete také pohotovostní servis, servisujeme 24 hodin denně, 7 dní v týdnu a 365 dní v roce.

Navíc vám můžeme poskytnout poradenství, kontrolu a revizi vašich zařízení.